

President

Mai-Liis Bartling

Vice President

Maia Linask

Treasurer

Aarne Elias

Secretary

Gilda Karu

Executive Board

Kristi Allpere

Leif Fritzell

Sirje Kiin

Andres Simonson

Terje Van Schaik

Ilmar Vanderer

Ex Officio

Marju Rink-Abel

Council Members

Anne-Reet Annunziata

Epp Annus

Marit Davey

Kristel Imeraj

Laine Kõiva Kingo

Jüri Koll

Häly Laasme McQuilken

Merle Liivand

Uku Meri

Mati Otsmaa

Jaak Rakfeldt

Ingrid Roosild

Tiina Sepp

Alvar Soosaar

Eric Suuberg

Lisa Trei

Executive Director

Leelo Linask

Tervitus Eesti Vabariigi 106. aastapäeva puhul

Head kaasmaalased, kallid sõbrad!

24. veebruari tähtsust teab iga eestlane. 106 aastat tagasi kuulutas Eesti "Manifestiga kõigile Eestimaa rahvastele" välja oma iseseisvuse.

Rahvuslikult meelestatud eestlastest koosneva komitee koostatud manifest kiideti heaks Esimese maailmasõja lõpu lühikeses ajaaknas, kui Vene sissetungijad olid lahkumas ja sakslased polnud veel saabunud. Oleme õigustatult uhked selle julge teo ja kõigi järgnevate tegude üle enam kui saja aasta jooksul, kui Eesti võitles iseseisvuse taastamise nimel. Eestlaste jaoks ei ole meie vabadus iseenesest mõistetav. Tänavu, kui astume kolmandasse aastasse Venemaa alatust sissetungist Ukrainasse, helisevad ajaloosündmused meie kollektiivses mälus jätkuvalt valjult.

Kui 24. veebruar 1918 tähistas Eesti Vabariigi sünni, siis alles kaks aastat hiljem, 2. veebruaril 1920 sõlmitud Tartu rahuleping, millega Nõukogude Venemaa tunnustas Eesti Vabariigi iseseisvust igavesest ajast igavesti, lõpetas Eesti Vabadussõja. Lepingut on nimetatud Eesti sünnitunnistuseks ja see oli rahvusvahelises õiguses teedrajava tähendusega, kuna viitas rahva enesemääramisõigusele ning õigusele otsustada oma saatuse üle.

Täna tähistame vabadust ja enesemääramist, mis Eestil on ja mille säilitamise nimel Ukraina nii kõvasti võitleb. Tähistagem seda päeva kogu südamest, rõõmuga ja uhkusega oma vabaduse, kogukonna ja identiteedi üle. Ka Venemaa jätkuva Ukraina-sõja varjus on oluline teha oma südames ruumi, et tähistada Eesti saavutusi, Eesti jätkuvat arengut ning Eesti tugevat rahvusvahelist häält praegusel segasel ja häirival ajal.

Kindlasti on murettekitav, et sõda Ukrainas jätkub, ja meil on õigus olla rahutud praeguste sündmuste tõttu nii Euroopas kui ka siin USA-s. Kutsume teid üles muundama need mõtted tegutsemise inspiratsiooniks. Soovitame teil kasutada privileegi, mida omame ameeriklastena – kasutada oma häält ja osaleda demokraatlikus protsessis. Üle USA osales Venemaa invasioonile järgnenud aastal

kaitsetegevuses rekordarv Ameerika eestlasi, kes võtsid sõna Ukraina ja Balti riikide julgeolekuhuvide eest. Ülimalt oluline on neid jõupingutusi jätkata ka järgmisel aastal. Nii palju on kaalul USA Kongressis ning ameeriklaste arusaamades.

Eestlastena oleme panustest eriti teadlikud - nagu balti-ameeriklaste kohta sageli öeldakse: “Nad teavad.” Me teame. Ja me mäletame. Tänavu tähistame 80. aasta möödumist 1944. a. suurpõgenemisest, kui nii paljud põgenesid Eestist pealetungivate Nõukogude vägede eest. Meie vanemad ja vanavanemad seisis võimatu valiku ees, tehes elumuutva otsuse – kas põge-neda või jääda silmitsi jõhkra nõukogude korruga. Meie pered purunesid. Palju aastaid – kaheksa aastakümnet hiljem, isegi kui Eesti on õitsele puhkenud taastatud vabaduses, paneme rahvana ikka veel kokku perekonna- ja mälukilde, et täita oma ajaloo lünki. Eestis on 1944. aasta suurpõgenemise teema alles jõudmas avalikku dialoogi ja rahvuslikku teadvusesse. Paljude noorema põlve väliseestlaste jaoks on see samuti tundmatu või ähmaselt meenutatav lugu, kuidas ja miks meie kogukonnad ühel ja samal ajal välja kujunesid.

Teema ühisruumis ülalhoidmiseks osaleb ERKÜ uhkusega suuremas mälestusprojektis, mida saame kõik koos toetada. Koos ÜEKNi teiste liikmesmaade esindajatega tellisime mälestusskulptuuri ja oleme loomas püsivat suurpõgenemise mälestuspaika (vt ka 12. lk). See graatsiline skulptuur kujutab sümboliseerivalt lugematute hüvastijättude viimast hetke, viimast käte puudutust lahkumishetkel, mis hõlmas ebakindlust tuleviku suhtes olenemata sellest, kas lahkuti või jääd. Mälestusskulptuur hakkab paiknema Pärnu jõe ääres, sealt põgenesid väikeste paatidega tuhanded inimesed. Mälestusmärk avatakse 21. septembril 2024. Loodame, et sellel kuupäeval mälestavad eestlased kogu maailmas neid kohutavaid sündmusi – igaüks omal moel.

Ameerika eestlastena on meil eesõigus ja kohustus selle looga siduda ka meie tulevase põlvkondi. Meie, kes oleme ise kogenud perede rebenemist või omame seda perekondlikku pärandit, tunneme ära selles pärandis kingituse – meie rahva loo – mida pühitseme, tähistades EV 106. aastapäeva ja mälestades 1944. aasta suurpõgenemist.

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esinduskogu kutsub kõiki üles seda päeva tähistama ja seda kingitust jagama.

Elagu Eesti!

Mai-Liis Bartling
ERKÜ president